

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยาณี จิตการุณย์. 2529. การสัมภาษณ์ (interview). ข่าวสารการวิจัย 9 (ธันวาคม - มกราคม): 9-14.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (ม.ป.ป.). ทำไมจึงต้องปฏิรูปกรมศึกษาธิการ. (ม.ป.ท.) (เอกสารอัดสำเนา)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2539. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพมหานคร: อรรถพลการพิมพ์.

คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ, สำนักงาน. 2540. แนวทางการพัฒนาพลังงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). (ม.ป.ท.)

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2530. ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

คณะทำงานพัฒนาการเรียนการสอน. 2523. มโนทัศน์ด้านการพัฒนาคุณาจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เอกสารประกอบการเรียนการสอน ครั้งที่ 2 (19-30 พฤษภาคม): 14-15. (อัดสำเนา)

จงจิตร หิรัญธาก. 2540. พลังงานกับสิ่งแวดล้อม. เอกสารประกอบการบรรยายทางวิชาการ โครงการรุ่งอรุณ ครั้งที่ 3 (5 กันยายน): 1-2. (อัดสำเนา)

จรินทร์ กองศรี. 2535. ผลของการแจ้งล่วงหน้าและการติดตามที่มีผลต่ออัตราการตอบกลับและคุณภาพของข้อมูลจากแบบสอบถามทางไปรษณีย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จักรพงษ์ ทัพขวา. 2531. บทบาทในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 11 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จารุพันธ์ จันคะนา. 2535. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประชาชนกับสิ่งแวดล้อมเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฑาทิพย์ พุทธเกิด. 2537. การจัดหลักสูตรกลุ่มวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เฉลิมฤทธิ์ แก้วสิมมา. 2535. การศึกษากระบวนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพครูประถมศึกษา
ตั้งกักสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ. 2527. เทคนิคและปัญหาของการสัมภาษณ์ในงานวิจัยภาคสนามทาง
มานุษยวิทยา. ข่าวสารวิจัยการศึกษา 7 (กุมภาพันธ์-มีนาคม): 3-14.
- ฉันทนา พวงเพชร. 2537. การวิเคราะห์เนื้อหาสิ่งแวดล้อมสำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชาติ ลิปิสุวธรรมโชติ. 2532. สถานภาพและความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรใน
โรงเรียนของมูลนิธิภราดราคณะเขตความเจริญแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
บัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คารา ครุสง. 2536. ความต้องการฝึกอบรมสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาวิทยาศาสตร์
สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทองโรจน์ อ่อนจันทร์. 2540. ปัจจุบันและอนาคตสิ่งแวดล้อมไทย. เอกสารประกอบการบรรยายทาง
วิชาการ โครงการรุ่งอรุณ ครั้งที่ 3 (5 กันยายน): 1-7. (อัคราเนา)
- ทิวาพร พลพานิช. 2533 ผลกระทบของการปรากฏตัวของบุคคลที่สามที่มีต่อคำสอนจากการสัมภาษณ์
ครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระชัย ปุรณโชติ. 2540. การเรียนการสอนแบบบูรณาการ : ทักษะของผู้เชี่ยวชาญ. วารสาร
โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (เมษายน-มิถุนายน): 14-19.
- นภาพรณี หะวานนท์. 2535. การศึกษาทักษะและความคิดของคนจากการจัดกลุ่มสัมมนา.
ข่าวสารวิจัยการศึกษา 15 (เมษายน-พฤษภาคม): 15-20.
- นภาพรณี หะวานนท์. 2536. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์.
กรุงเทพมหานคร: สมาคมวิจัยเชิงคุณภาพแห่งประเทศไทย.
- นพดล เจนอักษร. 2538. ไม่เทียบยอดลงคืนเถาอยู่. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์.
นายกรัฐมนตรี, สำนัก. (ม.ป.ป.). แผนแห่งความหวังและอนาคตของชาติ. (ม.ป.ท.)(เอกสารอัคราเนา)
- น้อย ศิริโชติ. 2524. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์.
- นิตา ชูโต. 2540. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research). กรุงเทพมหานคร: พี.เอ็น.การพิมพ์.

- นิตากานต์ ชัยประกายวรรณ. 2534. ผลของจดหมายนำและการนัดหมายทางโทรศัพท์ต่ออัตราการให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บานชื่น บุญประเสริฐ. 2534. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่นักเรียนตามการรับรู้ของครูในระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2533. รวมบทความการวิจัย การวัดและประเมินผล. กรุงเทพมหานคร: โครงการการศึกษาต่อเนื่องมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประกอบ คูปรัดน์, สุชาติ ดันชนะเดชา และครรชิต จามรمان. 2540. การปฏิรูปการศึกษาคหุในต่างประเทศปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ประวิค เอรารวรรณ. 2539. การเสริมสร้างพลังอำนาจครู: การวิจัยแบบสนทนากลุ่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสาธน์ คำนสฤตจูเจริญ. 2530. ความต้องการการพัฒนามูลสารของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประยูร ศรีประสาธน์. 2531. การสำรวจความต้องการและการจัดทำโครงการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร. ใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร (Human Resources Development in Organization) หน้าที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรารด แก้ววิเศษ. 2528. การเสนอรูปแบบการฝึกอบรมครูระดับประถมศึกษาเรื่องการอนุรักษ์น้ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิรุณ จำเลิศ. 2529. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษา ในการพัฒนาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อการประหยัดพลังงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสิษ วรรณณะ. 2537. การวิเคราะห์เนื้อหาสิ่งแวดล้อมสำหรับหลักสูตรประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- แพรวพราว รัตน์ดิลกพานิชย์. 2529. สภาพและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ใน สหรัคนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิญโญ สาธร. 2526. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ไอริน สุริยพงศ์. 2533. บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนถึงแควดล้อมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 9, 10 และ 11. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไอริน แสงวดี. 2536. การสนทนากลุ่ม. ใน พิชิต พิทักษ์ เทพสมบัติ (บรรณาธิการ), ปฏิบัติการเหนือตำราการวิจัยสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่งนภา พุ่มพดุมภ์. 2534. ผลของการการปรากฏตัวของบุคคลที่สามที่มีต่อคำตอบจากการสัมภาษณ์ครู เมื่อใช้คำถามทางบวกและลบ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. 2539. การประชุมสัมมนาเรื่อง แนวทางการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วรรณิภา สุกรีพงษ์. 2527. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมถึงแควดล้อมศึกษาสำหรับครูระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, กระทรวง. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร: เอ็น. เจ. โปรโมชัน.
- วินัย วีระพัฒนานนท์. 2530. สิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วินัย วีระพัฒนานนท์. 2532. กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองการพิมพ์.
- วิภาวรรณ หนูคง. 2537. การเปรียบเทียบผลการรวบรวมข้อมูลทางการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามกับการสัมภาษณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและสถิติการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วีรยุทธ วิเชียรโชติ. 2520. รายงานการวิจัยเรื่องความเกรงใจในคนไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา.

วิรัชสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยชิน แสงวงค์. 2536. การสนทนากลุ่ม: เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุและการเปลี่ยนแปลงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมวิจัยเชิงคุณภาพแห่งประเทศไทย.

ศึกษาธิการ, กระทรวง, สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมวิชาชีพและส่งเสริมการศึกษา (ม.ป.ป.). การบูรณาการกระบวนการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม. (ม.ป.ท.) (เอกสารอัดสำเนา)

ศึกษาธิการ, กระทรวง, สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมวิชาชีพและส่งเสริมการศึกษา (ม.ป.ป.). รายงานผลการศึกษากิจกรรมที่ 1. (ม.ป.ท.) (เอกสารอัดสำเนา)

ศึกษาธิการ, กระทรวง, สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมวิชาชีพและส่งเสริมการศึกษา (ม.ป.ป.). รายงานผลการศึกษากิจกรรมที่ 3. (ม.ป.ท.) (เอกสารอัดสำเนา)

ศึกษาธิการ, กระทรวง, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2539. คู่มือ: การสอนทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ โดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

สกล รุ่งโรจน์. 2530. การศึกษากิจกรรมการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด การศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาน ซาดียานนท์. 2532. เทคนิคการสัมภาษณ์: การพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 88 (กรกฎาคม): 26-29.

สันตนิย์ ผาสุข. 2534. การปฏิบัติงานของครูตำรวจตระเวนชายแดน ในการพัฒนาจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมให้แก่เยาวชนในถิ่นทุรกันดาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมคิด แก้วสนธิ. 2520. การพัฒนาคณาจารย์ในประเทศอังกฤษ. ข่าวสารหน่วยพัฒนาคณาจารย์ด้านการเรียนการสอน 1 (มีนาคม): 9-12.

สมศรี วงศ์สวัสดิ์สกุล. 2534. การเปรียบเทียบความสอดคล้องของข้อมูลจากการสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สร้อยทอง ศิริมงคล. 2531. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับครูระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สุนันทา นาศิริรักษ์. 2537. การจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในส่วนที่เกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภางค์ จันทวานิช. 2539. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ บูราณ. 2537. การประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติ
การประจำปีในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. 2531. NEEDS ASSESSMENT: แนวคิดและกระบวนการ. ข่าวสารการวิจัย
การศึกษา 11 (สิงหาคม-กันยายน): 13-17.
- สุวิมล ว่องวาณิช, อติศรา ชูชาติ และประวีต เฮอร์วรรณ. 2539. รายงานการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์
งานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของประเทศไทย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุชา กอนพ่วง. 2539. การใช้เทคนิคการสร้างแผนที่มโนทัศน์ในการประเมินความต้องการจำเป็น
เพื่อการวางแผนงานกิจกรรมนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อมรรัตน์ คำแดง. 2539. การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรีสำหรับการวิเคราะห์สาเหตุใน
การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ครู. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อติศรา ชูชาติ, นวรัตน์ สุวรรณพ่อง และวิไลวรรณ โภยแก้วพริ้ง. 2540. เทคนิคการศึกษาเพื่อการ
พัฒนาอย่างมีส่วนร่วม (Educational Techniques for Participatory Development.
กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- อุทุมพร จามรมาน. 2530. แบบสอบถาม: การสร้างการใช้. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.)
- อุทุมพร จามรมาน. 2531. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพลักษณะ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
พันธ์พิบูลย์.
- อำนาจวิทย์ ชูวงษ์. 2527. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.

กษณษษษษ

- Babbie, E. R. 1986. The Practice of Social Research. California: Wadsworth.
- Buttram, J. L. 1990. Focus Group A Starting Point for Needs Assessment. Journal of Evaluation Practice. 3: 207-212.
- Bertrand, J. T. , Brown, L. F. and Ward, V. M. 1992. Technique for Analyzing Focus Group Data. Journal of Evaluation Review 16(April): 198-209.
- Fern, E. F. 1982. The Use of Focus Groups for Idea Generation : The Effect of Group Size, Acquaintanceship, and Moderator on Response Quantity and Quality. Journal of Marketing Research 19 (February): 1-13.
- Gano, P. S. (1992). Assessing Marriage via Interviews and Written Questionnaires: A Methodological [CD-ROM]. Abstract from: ERIC: EJ451160
- Havanon N. and Piamualrtana A. 1983. Focus Group Research on the Determenant of Fertility in Southern Thailand. Bangkok: Institute for Population and Social Research Mahidol University.
- Janice, D. D. 1993. Using the Focus Group in Assessment of Training Needs: Empowering Child Welfare Workers. Children Cia Child Welfare 72(November-December): 569-579.
- Lockwood, F. (1992). The Potential of Self Recorded Audio Tape for Data Collection in Distance Education [CD-ROM]. Abstract from: ERIC: ED355939
- Metra, A. 1994. Use of Focus Group in Design of Recreation Needs Assessment Questionnaire. Evaluation and Program Planing 17(April-June): 133-140.
- Moore, C.M. 1987. Group Techniques for Idea Building. California: Sage Publications.
- Morgan, L. D. 1988. Focus Groups as Qualitative Research. California: Sage Publications.
- Popham, W. J. 1993. Educational Evaluation. Boston: Allyn and Bacon.
- Porter, D. (1991). Affective Factors in the Assessment of Oral Interaction: Gender and Status[CD-ROM]. Abstract from: ERIC: ED365148
- Rogers, T. F. 1976. Interviews by Telephone and in Person: Quality of responses and Field Performance. Public Opinion Quarterly 39 (Spring): 51-56.
- Stewart, W. D., and Shamdasani, N. P. 1991. Focus Groups: Theory and Practice. 2nd ed. Newbury Park: Sage Publications.
- Sukes, G., Floden, R. and Wheeler, G. 1997. Improving Teacher learning in Thailand Analysis and Options. A Report to The Office of The National Education Commission.

UNESCO. 1977. The Belgrade Charter. Connect 1 (January): 2.

Witkin, B. R., and Altschuld, J. W. 1995. Planning and Conducting Need Assessment. California:
Sage Publications.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1. แนวทางการสัมภาษณ์**
- 2. แนวทางการสนทนากลุ่ม**

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

แนวทางในการสัมภาษณ์

1. ขั้นเริ่มการสัมภาษณ์

1.1 แนะนำตนเอง (ชื่อสกุล, สถานที่ทำงาน)

1.2 ชี้แจงเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์

1.4 ผู้ให้การสัมภาษณ์ แนะนำตนเอง(ตำแหน่ง และหน้าที่รับผิดชอบ)

1.5 อธิบายให้ผู้ให้การสัมภาษณ์ เข้าใจถึงการพูดคุยและการซักถาม

- ขออนุญาตบันทึกเทปและจดบันทึก พร้อมทั้งสัญญาว่าข้อมูลที่ได้อาจเก็บไว้เป็นความลับ
- ขอให้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ด้วยความคิดเห็นที่แท้จริงของตนเอง เพราะความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการวางแผนดำเนินการจัดเพื่อพัฒนาตัวครูเอง

1.6 เริ่มคำถามอุ้นเครื่อง

- อาจารย์เดินทางมาร่วมในการสัมมนาครั้งนี้ด้วยวิธีไหน มีความสะดวกหรือเปล่า
- โรงเรียนอาจารย์ส่งบุคลากรเข้าร่วมการสัมมนาครั้งนี้กี่คน มีใครบ้าง
- อาจารย์คิดว่าควรมีการเปิดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ ควรเปิดเป็นวิชาลักษณะใด (บูรณาการ, กลุ่มทักษะใด, วิชาบังคับหรือเลือกเสรี)

2. ความต้องการของครูในการพัฒนา ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอน

วิธีการสอน

- อาจารย์ต้องการสอนวิชาที่เกี่ยวกับพลังงานและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ / เพราะเหตุใด
- อาจารย์คิดว่าการสอนเรื่องพลังงานและสิ่งแวดล้อมต่างจากวิชาอื่นไหม/อย่างไร
- อาจารย์มีวิธีการสอนที่ทำให้นักเรียนเกิด จิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง
- อาจารย์เคยนำไปใช้หรือไม่ ประสบปัญหาอย่างไร เกิดจากสาเหตุใด

ด้านสื่อการเรียนการสอน

คำถาม - สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนเรื่องพลังงานและสิ่งแวดล้อม/ ควรเป็นสื่อประเภทใด /ขณะนี้มีสื่อเหล่านั้นหรือไม่

- อาจารย์มีวิธีการในการหาสื่อการเรียนการสอนอย่างไร (ผลิตเอง จากแหล่งอื่น)
- อาจารย์รู้จักแหล่งที่ผลิตสื่อเกี่ยวกับพลังงานและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อยากรู้หรือไม่
- อาจารย์คิดว่าตนเองมีศักยภาพในการผลิตสื่อประเภทไหน สื่อประเภทใดที่อาจารย์อยากจะมีความสามารถในการผลิตเอง

ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

คำถาม - ในโรงเรียนของอาจารย์มีโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ / ใครเป็นผู้ดำเนินการจัด / ผู้บริหารให้การสนับสนุนหรือไม่ / ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร / มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร/ อาจารย์แก้ไขอย่างไร

- อาจารย์มีการประเมินผลโครงการดังกล่าวหรือไม่ / ประเมินอย่างไร / มีรายงานสรุปไว้หรือไม่
- ครูในโรงเรียนให้การสนับสนุนอย่างไร / ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่
- มีเครือข่ายระหว่างโรงเรียนกับองค์กรในท้องถิ่นของท่านหรือไม่ / ทางโรงเรียนสามารถดึงเข้ามาช่วยในการทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนได้หรือไม่

2. ความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมของครู

คำถาม - อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในทางที่ถูกต้องอยู่ในระดับใด (บางครั้งอาจจะถามคำถามต่อไปนี้ 1. อาจารย์รู้จัก ISO หรือไม่ 2. อาจารย์รู้ไหมว่าเรามีการอนุรักษ์พลังงานอย่างไร 3. เคยได้ยินคำว่า AGENDA 21 หรือไม่ / ช่วยอธิบายได้ไหม 4. เคยได้ยินคำว่า 1 A 3R ไหมครับ/ ช่วยอธิบายได้ไหม)

- อาจารย์คิดว่าสภาพของการใช้พลังงาน(สิ่งแวดล้อม)ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
- มีปัญหาหรือไม่
- อาจารย์คิดว่าพลังงาน (สิ่งแวดล้อม) จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ท่านได้ปฏิบัติตัวในเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง
- น่าจะปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองในเรื่องใดบ้าง อย่างไร
- อาจารย์ช่วยยกตัวอย่างพฤติกรรมของอาจารย์ในการใช้ผู้อื่นให้ประหยัดไฟได้ไหม

- ขณะนี้อาจารย์ยังใช้กระดาษชำระอยู่หรือไม่

3. ประสิทธิภาพของครูเกี่ยวกับการพัฒนาที่ผ่านมา

- อาจารย์เคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมหรือไม่/ที่ไหน
- อาจารย์ไปบ่อยหรือไม่ ใครเป็นผู้ดำเนินการจัดฝึกอบรมดังกล่าว
- อาจารย์ได้ประโยชน์อย่างไร นำความรู้ที่ได้มาใช้หรือไม่ อย่างไร กับใคร (ในชีวิตประจำวัน, คนใกล้ชิด, นักเรียน)
- เทคนิคการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีเทคนิคอย่างไรบ้าง
- รู้สึกอย่างไรบ้างช่วงการเข้ารับการฝึกอบรม
- การฝึกอบรมครั้งใดที่ท่านประทับใจมากที่สุด
- ใครเป็นผู้ดำเนินการจัดฝึกอบรม มีวิธีดำเนินการจัดอย่างไร

4. ลักษณะการจัดกิจกรรมการพัฒนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

- ครั้งต่อไปน่าจะมีการจัดฝึกอบรมรูปแบบใด ใครเป็นผู้ดำเนินการจัดฝึกอบรม
- อาจารย์คิดว่าต้องการเนื้อหาในการจัดฝึกอบรมในเรื่องใดบ้าง / เพราะเหตุใด / มีเทคนิคในการดำเนินการจัดอย่างไร
- ช่วงเวลาที่สะดวกในการฝึกอบรมมากที่สุดคือช่วงเวลาใด เพราะเหตุใด
- ถ้าไม่ใช่เวลานี้ควรเป็นเวลาใด
- ระยะเวลาในการจัดฝึกอบรมควรใช้เวลาประมาณกี่วัน เพราะอะไร มากหรือน้อยกว่านี้ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- สถานที่จัดฝึกอบรมควรเป็นสถานที่ที่มีลักษณะเช่นใด เพราะเหตุใด ลองยกตัวอย่างสถานที่ที่อยากไปฝึกอบรม เพราะอะไรจึงอยากไปที่แห่งนั้น

คำถามสรุป

สิ่งที่อาจารย์คิดว่าอาจารย์ต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมมากที่สุดคือเรื่องใด เพราะเหตุใด

5. ปิดการสัมภาษณ์

กล่าวขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แนวทางในการสนทนากลุ่ม

1. ขั้นเริ่มการสนทนากลุ่ม

- 1.1 แนะนำตนเอง (ชื่อสกุล, สถานที่ทำงาน)
- 1.2 ชี้แจงเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการสนทนากลุ่ม
- 1.4 ผู้ร่วมการสนทนากลุ่ม แนะนำตนเอง(ตำแหน่ง และหน้าที่รับผิดชอบ)
- 1.5 อธิบายให้ผู้ร่วมการสนทนากลุ่ม เข้าใจถึงการพูดคุยและการซักถาม
  - ขออนุญาตบันทึกเทปและจดบันทึก พร้อมทั้งสัญญาว่าข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เป็นความลับ
  - ขอให้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ด้วยความคิดเห็นที่แท้จริงของตนเอง เพราะความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการวางแผนดำเนินการจัดการพัฒนาเพื่อพัฒนาตัวครูเอง
- 1.6 เริ่มคำถามกระตุ้นเรื่อง
  - แสดงความยินดีที่โรงเรียน ได้เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ
  - ขอให้อาจารย์กล่าวถึงความสำเร็จของโรงเรียนในเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่ทางโรงเรียน ได้ดำเนินกิจกรรมมา/ สิ่งที่คุณเองภูมิใจเกี่ยวกับเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

2. ความต้องการของครูในการพัฒนา ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอน

วิธีการสอน

- อาจารย์คิดว่าขณะนี้ควรมีการเปิดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ /ควรเปิดเป็นวิชาลักษณะแบบใด (บูรณาการ, กลุ่มทักษะใด, วิชาบังคับหรือเลือกเสรี) /เพราะเหตุใด
- อาจารย์คิดว่าวิธีสอนเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากการสอนในรายวิชาอื่นหรือไม่ / อย่างไร
- อาจารย์คิดว่าจะใช้วิธีสอนอย่างไรให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม /วิธีดังกล่าวอาจารย์ได้นำไปใช้หรือไม่ / มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร /อาจารย์คิดว่าจะแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร

ชื่อการเรียนการสอน

- ชื่อที่อาจารย์นำมาใช้ในการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม อาจารย์ใช้ชื่อประเภทใด (ของจริง, ๓ โดล์, วิดีโอ, เทปเสียง, ฯลฯ)

- ชื่อเหล่านี้อาจารย์ได้มาจากไหน / มีอุปสรรคในการใช้ชื่อเหล่านี้หรือไม่

- มีชื่อประเภทใดบ้างที่อาจารย์คิดว่าสามารถผลิตได้เอง

- ชื่อประเภทใดที่อาจารย์อยากที่จะเรียนรู้วิธีการผลิตเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

- ในการเรียนการสอนเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา อาจารย์มีวิธีประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างไร

- อาจารย์คิดว่าเป็นวิธีการประเมินผลการเรียนที่เหมาะสมแล้วหรือยัง / มีวิธีใดที่คิดว่าน่าจะเหมาะสมกว่านี้ บ้าง / อย่างไร / อาจารย์ใช้วิธีดังกล่าวหรือไม่ / เพราะเหตุใด

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

- ในโรงเรียนของอาจารย์มีการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ / เป็นการจัดในลักษณะใด (ชุมนุม, โครงการ) / มีวิธีดำเนินการอย่างไร / ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร / เกิดปัญหาและอุปสรรคหรือไม่ / แก้ปัญหานั้นอย่างไร

- การประเมินผลใช้วิธีการประเมินอย่างไร

- มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือไม่ / บ่อยไหม / ได้รับความร่วมมือหรือไม่

2. ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของครู

- อาจารย์คิดว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับใด

- อาจารย์คิดว่าสภาพของการใช้พลังงาน / สถานการณ์ของสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันเป็นอย่างไร

- อาจารย์ได้ปฏิบัติตัวในเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง / น่าจะปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองในเรื่องใดบ้าง / อย่างไร

- อาจารย์มีวิธีการใช้ตู้เย็นให้ประหยัดไฟฟ้าได้อย่างไรบ้าง

3. ประสบการณ์ของครูเกี่ยวกับการพัฒนาที่ผ่านมา

- อาจารย์เคยเข้ารับการพัฒนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ / ที่ไหน

- ใครเป็นผู้ดำเนินการจัดการพัฒนาดังกล่าว

- เทคนิคการพัฒนาใช้เทคนิคอะไรบ้าง (การบรรยาย, สาธิต, ทัศนศึกษา, สัมมนา, บทบาทสมมติ, ฯลฯ)

- อาจารย์ได้ประโยชน์อย่างไรจากการพัฒนาบ้าง

- รู้สึกอย่างไรบ้างช่วงการเข้ารับการพัฒนา

4. ลักษณะการจัดกิจกรรมการพัฒนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

- อาจารย์คิดว่าเนื้อหาในการจัดการพัฒนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในครั้งต่อไป ควรการพัฒนาในเรื่องใดบ้าง (กรณีไม่ชัดเจนให้อ่านเนื้อหาให้ผู้ร่วมการสนทนาฟัง) / เพราะเหตุใด / ใช้เทคนิคอะไรบ้าง

- ช่วงเวลาที่อาจารย์สะดวกมากที่สุดในการพัฒนามากที่สุดคือช่วงเวลาใด / เพราะเหตุใด / ถ้าไม่ใช่เวลานี้ควรเป็นช่วงเวลาใด

- ระยะเวลาในการจัดการพัฒนาควรใช้เวลาประมาณกี่วัน / มากหรือน้อยกว่านี้ได้หรือไม่ / เพราะเหตุใด

- สถานที่จัดการพัฒนาควรเป็นสถานที่ที่มีลักษณะเช่นใด / เพราะเหตุใด / ลองยกตัวอย่างสถานที่ที่อาจารย์อยากไปการพัฒนา / เพราะอะไรจึงอยากไปที่แห่งนั้น

คำถามสรุป

สิ่งที่อาจารย์คิดว่าอาจารย์ต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมมากที่สุดคือเรื่องใด / มีเรื่องอื่นอีกหรือไหมที่อาจารย์อยากจะฝากถึงผู้ที่จะดำเนินการจัดการพัฒนา

3. ปิดการสนทนากลุ่ม

กล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึกให้กับอาจารย์ที่ให้ความร่วมมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

- โรงเรียนระดับประถมศึกษา
- โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อครูผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
 ของโรงเรียน.....
 ตั้งที่.....

เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา

1. มีประสบการณ์ในการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอย่างน้อย 1 ปี
2. มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

คุณลักษณะ	ครูผู้สอนระดับชั้น ป. 1-3	ครูผู้สอนระดับชั้น ป. 4-6	ครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับโครงการสิ่งแวดล้อม
หญิง	1..... ..... 2.....	1..... ..... 2.....	1..... .....
ชาย	1..... ..... 2.....	1..... ..... 2.....	1..... .....

รายชื่อครูผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
ของโรงเรียน.....
สังกัด .....

เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา

1. มีประสบการณ์ในการสอนรายวิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษาอย่างน้อย 1 ปี
2. มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

คุณลักษณะ	ครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษา		ครูผู้สอนรายวิชาวิทยาศาสตร์		ครูผู้สอนรายวิชาสุขศึกษา	
	ม. ต้น	ม.ปลาย	ม. ต้น	ม.ปลาย	ม.ต้น	ม.ปลาย
หญิง	1.....	1.....	1.....	1.....	1.....	
ชาย	1.....	1.....	1.....	1.....		1..... ....

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม “THE ETHNOGRAPH”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรหัส (CODE)

รหัสในการวิเคราะห์ทั้งหมดมีดังนี้

LOCATION	สภาพโรงเรียน
SUCCESS	ความสำเร็จของโรงเรียน
INSTRUC	วิธีการสอน
TOTAL	การสอนแบบบูรณาการ
EXPLAIN	การสอนแบบการบรรยาย
ACTUAL	การสอนให้นักเรียนปฏิบัติจริง
INSTR	สื่อการเรียนการสอน
RECEIVE	แหล่งที่มาของสื่อ
HAVE	สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่
NEEDIN	สื่อที่ครูต้องการ
EVALU	การวัดและประเมินผล
ACTIVITY	กิจกรรมเสริมหลักสูตร
PROBLEM	ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
KNOW	ความรู้
ATTI	ทัศนคติ
ACTION	พฤติกรรม
EXPER	ประสบการณ์ในการได้รับการพัฒนา
CONEX	เนื้อหาที่เคยได้รับการพัฒนา
TECHEX	รูปแบบที่เคยได้รับการพัฒนา
FORM	รูปแบบการพัฒนาที่ครูต้องการ
TIME	ระยะเวลาในการจัดการพัฒนา
RANGE	ช่วงเวลาในการจัดการพัฒนา
PERSON	บุคลากรที่ให้การพัฒนาครู
CONTENT	เนื้อหาที่ครูต้องการ ได้รับการพัฒนา
PLACE	สถานที่

ขั้นที่ 2 การเตรียมข้อมูลและฉรหัด

Q: ครั้งที่3	241	
Sสมพร: ก็คงเป็นการนำเอาแนวคิดของ	242	Content (242 - 244)
แต่ละคนมาเหมือนเป็นการติดตามผล	243	
ปัญหาที่เกิดขึ้น	244	
Q: แล้วจัดแต่ละครั้ง ควรจัดกี่วันดีครับ	245	
Sสมพร: ผมว่าอย่าง 2 วันก็น่าจะดี	246	Time (245 - 246)
Q: แล้วสถานที่ละครับ	247	Place (247 - 258)
Sสมพร: สถานที่ของโรงเรียนเราน่าจะ	248	
ใช้ได้ เรามีห้องประชุมที่จุคน ได้สัก 100	249	
หรือห้องประชุมใหญ่เราก็มีที่อยู่	250	
Q: สมมติว่าถ้าไปจัดที่อื่นละครับ	251	
Sสมพร: คงจะมีปัญหานะครับ ถ้ามีการ	252	
ค้างคืน โดยเฉพาะอาจารย์ที่มี	253	
ครอบครัว แม้แต่ที่โรงเรียนเรามีการ	254	
จัดสัมมนากลุ่มสัมพันธ์ เราต้องคิดแล้ว	255	
ว่าเราจะได้คนสักแค่ไหน ส่วนหนึ่งเขา	256	
อาจจะไม่ไป จัดที่โรงเรียนสะดวก	257	
กว่า เข้ามาเย็นกลับ	258	
Q: อาจารย์คิดว่าครั้งแรกน่าจะเป็นช่วง	259	Range (259 - 268)
ไหนดีครับ	260	
Sสมพร: ผมว่าที่โรงเรียนจะใช้ก่อนเปิด	261	
เทอมดีที่สุด ทั้งต้นหรือปลาย	262	
เทอมต้นคือ ก่อนวันที่ 16 พ.ค. อาจารย์	263	
ใหญ่จะวาง โปรแกรมไว้ ทุกครั้งก่อน	264	
เปิดเทอมต้องมีการประชุมและอบรม	265	
ถ้าเทอมปลายก็วันที่ 1 พ.ย. ผมว่า	266	
ถ้าจะให้ดีลองไปสัมภาษณ์อาจารย์	267	
ใหญ่อีกสักครั้ง ในเรื่องของการวางแผน	268	

ขั้นที่ 3 การดึงข้อมูลออกมาใช้

CENTER อาจารย์นีก + G3 สันทนาการ ร.ร. 1

SC: NEEDIN

#-NEEDIN

: อาจารย์นีกถึงโรงเรียนอาจารย์น่ะครับ อาจารย์	378-#
: อยากมีสื่อประเภทไหนบ้าง	379 #
: Zฉรงค์ : เราก็อยากได้หลากหลาย	380 #
: นะครับ ทั้งโปสเตอร์ หนังสือ แผ่นพับ	381 #
: แผ่นภาพ วิดีโอพวกนี้นะครับ	382 -#

CENTER 4 Q +I อ.สมพร ร.ร. 2

SC: NEEDIN

#-NEEDIN

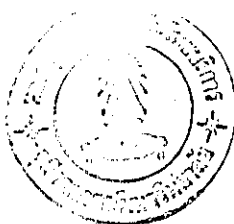
: Q:อาจารย์อยากจะทำสื่อเองที่มี	144-#
: ลักษณะอย่างไร	145 #
: Sสมพร: เราอยากได้สื่อที่ใกล้เคียง	146 #
: กับของจริง เสียงดังที่ว่าเป็น	147 #
: มลภาวะทางเสียง มันดังแค่ไหน	148 #
: อย่างไร เราใช้เครื่องมือวัดอย่างไร	149 #
: ผมพยายามสั่งซื้อมาหลายครั้ง	150 -#

ขั้นที่ 4 การตีความสร้างข้อสรุป
ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มด้านวิธีการสอน
ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
โรงเรียน/ภาค	วิธีการสอน	วิธีการสอน	โรงเรียน/ภาค
บ้านสร้าง สรรค์/เหนือ	-สอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง -ใช้ชุมชนเป็นแหล่งศึกษา -มีการบูรณาการระหว่าง กลุ่มวิชาต่าง ๆ	-เน้นการสอนด้วยการ บรรยาย -ไม่มีการบูรณาการระหว่าง รายวิชา -สอนเป็นวิชาเลือกเสรี	นาอ้อ/เหนือ
ชุมพล/อีสาน	-สอนแบบบรรยาย -ไม่มีการบูรณาการระหว่าง วิชา มีการสอนเฉพาะใน กลุ่มสพช.	-สอนด้วยการบรรยาย -ไม่มีการบูรณาการระหว่าง รายวิชา -สอนเป็นวิชาเลือกเสรี	จอมทอง/อีสาน
วัดบางพร้าว/กทม.	-สอนแบบบรรยายตามแบบ เรียน -ขาดการบูรณาการเนื้อหา เข้าไปในกลุ่มวิชาต่าง ๆ มี เฉพาะในกลุ่มสพช.	-มีการบูรณาการเนื้อหา ระหว่างรายวิชา -มีวิชาโครงการเกี่ยวกับสิ่ง แวดล้อม -เปิดสอนในสายศิลป์	อนุญาติศึกษา/กทม.
เทศบาลวัด สง่า/กลาง	-สอนบรรยายตามแบบเรียน -ไม่มีการบูรณาการระหว่าง กลุ่มวิชาต่าง ๆ	-บรรยายและให้เด็กลงมือ ปฏิบัติจริง -มีสอนในวิชาเลือกเสรี ไม่ มีการบูรณาการระหว่างราย วิชา	บางพลอย/กลาง
วัดยอดแก้ว/ใต้	-สอนบรรยายตามแบบเรียน ภายในห้องเรียน -ไม่มีการบูรณาการระหว่าง กลุ่มวิชาต่าง ๆ	-บรรยายตามแบบเรียน -มีสอนเฉพาะในวิชาเลือก เสรี	คาราวิทยา/ใต้

ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าและการสนทนากลุ่มด้านสื่อการเรียนการสอน
ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
โรงเรียน/ภาค	สื่อการเรียนการสอน	สื่อการเรียนการสอน	โรงเรียน/ภาค
บ้านสร้าง สวรรค์/เหนือ	-มีสื่อรูปภาพ วิดีทัศน์	-มีวีดิทัศน์ -ได้จากงบประมาณ	นาอ้อ/เหนือ
ชุมพล/อีสาน	-มีวิดีโอ รูปภาพ -ได้จากงบประมาณและซื้ จากหน่วยงานภายนอก	-มีวีดิทัศน์ -ได้จากงบประมาณ	จอมทอง/อีสาน
วัดบางพร้าว/กทม.	-รูปภาพ	-มีสื่อวีดิทัศน์และวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียน -มีสื่อที่ครูผลิตใช้เอง -ได้จากงบประมาณ -ได้จากหน่วยงานภายนอก -มีการจัดเป็นห้องเรียน โดย เฉพาะ	อนุฤตศึกษา/กทม.
เทศบาลวัด สง่า/กลาง	-มีวิดีโอ รูปภาพ แผ่นพับ -ได้จากงบประมาณ	-มีวีดิทัศน์ -ได้จากงบประมาณ	บางพลอย/กลาง
วัดยอดแก้ว/ใต้	-รูปภาพ หนังสืออ่านเสริม	-มีวีดิทัศน์ รูปภาพ -ได้จากงบประมาณ -มีสื่อที่ครูผลิตใช้เอง	คาราวีทยา/ใต้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มด้านการวัดและประเมินผล
ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
โรงเรียน/ภาค	การวัดและประเมินผล	การวัดและประเมินผล	โรงเรียน/ภาค
บ้านสร้าง สรรค์/เหนือ	-ใช้แบบทดสอบและการ สังเกต ด้านความรู้และ ทักษะการปฏิบัติงาน ผล งาน	-แบบทดสอบ	นาอ้อ/เหนือ
ชุมพล/อีสาน	-แบบทดสอบ	-แบบทดสอบ	จอมทอง/อีสาน
วัดบางพร้าว/กทม.	-แบบทดสอบ	-เพิ่มคะแนนงาน	อนุฤกษ์ศึกษา/กทม.
เทศบาลวัด สง่า/กลาง	-แบบทดสอบ	-แบบทดสอบ	บางพลอย/กลาง
วัดยอดแก้ว/ใต้	-แบบทดสอบ	-แบบทดสอบ	คาราวีทยา/ใต้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร
ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
โรงเรียน/ภาค	กิจกรรมเสริมหลักสูตร	กิจกรรมเสริมหลักสูตร	โรงเรียน/ภาค
บ้านสร้าง สรรค์/เหนือ	-โครงการป่าชุมชน -โครงการสนับสนุนจากภายนอก	-โครงการร่วมกันปลูกป่ากับ ชุมชน	นาอ้อ/เหนือ
ชุมพล/อีสาน	-มีโครงการสิ่งแวดล้อมทำใน โรงเรียน -ได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานภายนอก -ไม่มีโครงการเกี่ยวกับ พลังงาน	-มีชุมนุมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเน้น ทำในโรงเรียน -มีหน่วยงานภายนอกให้การ สนับสนุน -ไม่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการ อนุรักษ์พลังงาน	จอมทอง/อีสาน
วัดบางพร้าว/ กทม.	-มีหน่วยงานจากภายนอกเข้าไป ช่วยเหลือ -มีโครงการสิ่งแวดล้อมร่วมกับ สำนักงานเกษตร	-ไม่มีกิจกรรมร่วมกับชุมชน -มีชุมนุมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อนุดศึกษา/ กทม.
เทศบาลวัด สง่า/กลาง	-กิจกรรมปลูกป่าร่วมกับ ชุมชนในวันสำคัญ -โครงการสวนสวยโรงเรียน งาม -โครงการปลอดขยะ ปลอด โฟม	-มีชุมนุมนิเวศวิทยารับผิดชอบ โดยหมวดวิทยาศาสตร์ -มีชมรมสิ่งแวดล้อมรับผิดชอบ โดยหมวดสังคม -ไม่มีกิจกรรมเกี่ยวกับพลังงาน	บางพลอย/กลาง
วัดยอดแก้ว/ใต้	-โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม -ปลูกป่าร่วมกับชุมชน -มีชมรมใน โรงเรียนช่วงการ ประกวดกิจกรรมดีเด่น	-มีชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม -ร่วมปลูกป่ากับชุมชนในวัน สำคัญ -มีโครงการแยกขยะใน โรงเรียน -มีหน่วยงานภายนอกสนับสนุน	คาราวิทยา/ใต้

ข้อมูลด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของครูในระดับประถมศึกษา
เรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

โรงเรียน	ความรู้	ทักษะ	พฤติกรรม
บ้านสร้างสรรค์	อยู่ในระดับดีมากในเรื่องพลังงาน ส่วนเรื่องสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี	มีทัศนคติที่ดี	- เลิกตัดต้นไม้ ส่งเสริมการปลูกป่า - เลิกใช้เครื่องทำน้ำเย็น จาก 2 เครื่องเป็น 1 เครื่อง
ชุมพล	อยู่ในระดับต่ำในเรื่องพลังงาน ส่วนเรื่องสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี	มีทัศนคติที่ดี	- ประหยัดน้ำและไฟฟ้า - งดค่าอาหารที่ใช้พลังงานมาก ๆ
บางพร้าว	อยู่ในระดับปานกลาง	มีทัศนคติที่ดี	- นำถุงพลาสติกกลับมาใช้ใหม่
เทศบาลวัดสง่า	อยู่ในระดับปานกลาง	มีทัศนคติที่ดี	- ประหยัดไฟฟ้า ลดเวลาการใช้แอร์
วัดยอดแก้ว	อยู่ในระดับน้อย	มีทัศนคติที่ดี	- เริ่มใช้กระดาษ 2 หน้า - ประหยัดไฟฟ้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของครูในระดับมัธยมศึกษา
เรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

โรงเรียน	ความรู้	ทักษะ	พฤติกรรม
นาอ้อ	อยู่ในระดับต่ำ	มีทัศนคติที่ดี	- ประหยัดน้ำ
จอมทอง	อยู่ในระดับดี	มีทัศนคติที่ดี	- เริ่มใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนกระดาษชำระ
อนุชศึกษา	อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง	มีทัศนคติที่ดี	- ไม่เปิดตู้เย็นนาน ๆ
บางพลอย	อยู่ในระดับปานกลาง	มีทัศนคติที่ดี	- เก็บกระดาษไปขายแทนการเผา - เริ่มใช้กระดาษ 2 หน้า
คาราวิตยา	อยู่ในระดับน้อย	มีทัศนคติที่ดี	- ปั่นจักรยานจากบ้านมาโรงเรียน หรือไปในระยะทางใกล้ ๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลด้านรูปแบบในการพัฒนาครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
เรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา

โรงเรียน ระดับ ประถมศึกษา	รูปแบบการพัฒนาที่ผ่านมา	รูปแบบการพัฒนาที่ผ่านมา	โรงเรียน ระดับ มัธยมศึกษา
บ้านสร้าง สรรค์	<ul style="list-style-type: none"> - ครูเคยไปอบรมทุกคน - อบรมเน้นเนื้อหาสิ่งแวดล้อม ไม่มีเรื่องของพลังงาน - เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ครูคิดแนวทางเอง และมีการ ติดตามผลงาน - มีการขยายผลต่อให้ครูใน โรงเรียนและชุมชนรับทราบ 	<ul style="list-style-type: none"> - มี ครูที่รับผิดชอบโครงการ และ สอน โดยเฉพาะครูหมวดวิชา ศาสตร์เคยไปอบรม - เน้นอบรมวิธีสอนเนื้อหาสิ่งแวดล้อม ในโครงการที่ 3 ที่เปิดใหม่ - เป็นการอบรมให้ความรู้ 1 วัน ที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด 	นาอ้อ
ชุมพล	<ul style="list-style-type: none"> - ครูที่รับผิดชอบโครงการเคยไป อบรมท่านเดียว ครั้งเดียว - เน้นการอบรมเรื่องป่าชุมชน - เป็นการจัดทำแผนเพื่อสอด แทรกเข้าไปในเนื้อหาต่าง ๆ - ไม่ได้ขยายผลต่อในหน่วยงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - มี ครูชมรมวิทยาศาสตร์เคยไป อบรมโครงการสิ่งแวดล้อม - เน้นอบรมเนื้อหาสิ่งแวดล้อม - เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ - ขาดการถ่ายทอดในหน่วยงาน 	จอมทอง
บางพร้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ครูเคยไปอบรมท่านเดียว ครั้ง เดียว - อบรมเนื้อหาพลังงานและสิ่ง แวดล้อม - เป็นการบรรยายให้ความรู้เพียง วันเดียว - ไม่ได้ขยายผลต่อในหน่วยงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูเคยไปอบรมหลายท่านและ หลายครั้ง - อบรมเนื้อหาสิ่งแวดล้อมและ พลังงาน - รูปแบบส่วนใหญ่เป็นการ บรรยายให้ความรู้ ใช้เวลา 2-3 วัน - ประทับใจการอบรมที่ชลบุรี 	อนุฤทธศึกษา

โรงเรียน ระดับ ประถมศึกษา	รูปแบบการพัฒนาที่ผ่านมา	รูปแบบการพัฒนาที่ผ่านมา	โรงเรียน ระดับ มัธยมศึกษา
เทศบาลวัด สง่า	<ul style="list-style-type: none"> - มีครูเคยอบรมท่านเดียว ก่อนย้ายมาที่โรงเรียนนี้ - เคยอบรมเป็นกลุ่มร่วมกับนักเรียนมีหน่วยงานภายนอกมาจัดให้ - เป็นการบรรยายให้ความรู้เพียงครั้งเดียวที่สพจ. จัด 2 วัน - ไม่ได้ขยายผลต่อในหน่วยงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูเคยไปอบรมหลายท่านและไปครั้งละท่าน - อบรมเนื้อหาถึงแวดและพลังงาน - เคยพานักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม - การอบรมใช้เวลา 2-5 วัน ที่โรงงานไฟฟ้า - ไม่มีการขยายผลต่อมีเพียงพูดในที่ประชุมหลังการอบรมครั้งเดียว 	บางพลอย
วัดยอดแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> - มีครูที่รับผิดชอบโครงการไปอบรมท่านเดียว ครั้งเดียว - อบรมเนื้อหาถึงแวดล้อม - ได้รับการอบรมจากศึกษานิเทศก์ - ไม่ได้ขยายผลต่อในหน่วยงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีครูท่านใดเคยไปอบรมมาก่อน 	คาราวีทยา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นายสุระศักดิ์ เพ็ชรสุระ เกิดวันที่ 13 ธันวาคม 2514 ที่อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย
สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในโครงการครูทายาทจากสถาบันราชภัฏเลย เมื่อปีการศึกษา 2537
เข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในปีการศึกษา 2539 ปัจจุบันรับราชการครูในตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านน้ำพร
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงคาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย